

The Relationship between Iranian-Islamic Culture and Prevention of Social Harms of the Communication and Information Globalization

Sayad Darvishi

Associate Professor of Management, Amin University of Police Sciences, Tehran, Iran.
S49darvishi@gmail.com

Behrooz Asadollahi

PhD candidate in crime prevention management, Amin University of Police Sciences, Tehran, Iran.
Behrozasadolahi911@gmail.com

Abdulrahman Mirzakhani

Assistant Professor of Police Prevention, Amin University of Police Sciences, Tehran, Iran.
Cls188rahman@yahoo.com

Behrouz Rashnodi

*PhD candidate in National Security, Higher National Defense University, Tehran, Iran (Corresponding Author).
rashnodybehroz@gmail.com

Received: 2023/12/19

Accepted: 2024/04/21

DOI:

10.22034/JPCS.2024.1277423.1291

ABSTRACT

As globalization due to its special features, such as anonymity, ease of communication, low cost of access, not depending on a specific time and place, and etc., is a context for all kinds of social damage and the culture in a society. This research was conducted with the aim of investigating the relationship between Iranian-Islamic culture and preventing the social damage of the globalization of communication and information. The current research is applied in terms of purpose and descriptive-analytical and survey in terms of method. The statistical community of this research was made up of related experts and experts familiar with communication and information topics. Based on Cochran's formula, 155 people were selected as the sample size by stratified probability sampling. In order to collect the necessary data for the research, the researcher-made questionnaire was used. Its content validity, by obtaining opinions from professors and experts in the field of virtual space, was 0.79 and its reliability was calculated with Cronbach's alpha as 0.83. After collecting the data, SPSS software was used for the analysis. The findings indicate that the Iranian-Islamic culture has a significant relationship with the prevention of social damage caused by the globalization of communication and information. Therefore, the development of Iranian-Islamic culture in different strata of society can prevent social damage.

Keywords: social damage, globalization, information and communication, Iranian-Islamic culture.

► **Citation (Vancouver):** Darvishi S, Asadollahi B, Mirzakhani A, Rashnodi B. The Relationship between Iranian-Islamic Culture and Prevention of Social Harms of the Communication and Information Globalization. *Police Cultural Studies*, 2024; 1(1): 33-41.

► **Citation (APA):** Darvishi, S., Asadollahi, B., Mirzakhani, A., Rashnodi, B. (2024) The Relationship between Iranian-Islamic Culture and Prevention of Social Harms of the Communication and Information Globalization. *Police Cultural Studies*, 11(1), 33-41.

رابطه فرهنگ ایرانی-اسلامی با پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی

جهانی‌شدن ارتباطات و اطلاعات

چکیده

از آن‌جاکه جهانی‌شدن به دلیل ویژگی‌های خاص خود، نظیر گم‌نامی، سهولت ارتباط، هزینه پایین دسترسی، وابسته‌نبودن به زمان و مکان خاص و ... محملی برای انواع آسیب‌های اجتماعی در یک جامعه و فرهنگ آن است، این پژوهش با هدف بررسی رابطه فرهنگ ایرانی-اسلامی و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی جهانی‌شدن ارتباطات و اطلاعات انجام شد. پژوهش حاضر، از نظر هدف، کاربردی و از نظر روش، توصیفی-تحلیلی و از نوع پیمایشی است. جامعه آماری این پژوهش را کارشناسان مرتبط و صاحب‌نظران آشنا با مباحث ارتباطات و اطلاعات تشکیل دادند که براساس فرمول کوکران، تعداد ۱۵۵ نفر به‌عنوان حجم نمونه به‌صورت نمونه‌گیری احتمالی طبقه‌ای انتخاب شدند. در جهت گردآوری داده‌های لازم برای پژوهش، از پرسشنامه محقق‌ساخته استفاده و روایی محتوایی آن، با کسب نظر از اساتید و صاحب‌نظران حوزه فضای مجازی به‌مقدار ۰/۷۹ احراز و پایایی آن با آلفای کرونباخ، ۰/۸۳ محاسبه شد. پس از جمع‌آوری داده‌ها، از نرم‌افزار SPSS برای تجزیه و تحلیل آن‌ها بهره‌برده شد. یافته‌ها مبین آن است که فرهنگ ایرانی-اسلامی با پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی جهانی‌شدن ارتباطات و اطلاعات رابطه معنادار دارد. بنابراین، توسعه فرهنگ ایرانی-اسلامی در اقصای مختلف جامعه می‌تواند از آسیب‌های اجتماعی پیشگیری نماید.

کلیدواژه‌ها: آسیب‌های اجتماعی، جهانی‌شدن، اطلاعات و ارتباطات، فرهنگ ایرانی-اسلامی.

صیاد درویشی

دانشیار مدیریت، دانشگاه جامع علوم انتظامی امین، تهران، ایران.
S49darvishi@gmail.com

بهرز اسداللهی

دانشجوی دکتری مدیریت پیش‌گیری از جرم، دانشگاه جامع علوم انتظامی امین، تهران، ایران.
Behrozasadolahi911@gmail.com

عبدالرحمن میرزاخانی

استادیار پیشگیری انتظامی، دانشگاه جامع علوم انتظامی امین، تهران، ایران.
CIs188rahman@yahoo.com

بهرز رشودی

* دانشجوی دکتری امنیت ملی، دانشگاه عالی دفاع ملی، تهران، ایران (نویسنده مسؤل)
rashnodybehroz@gmail.com

نوع مقاله: پژوهشی

صص: ۳۳-۴۱

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۹/۲۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۲/۰۲

شناسه دیجیتال (DOI):

0.22034/JPCS.2024.1277423.1291

◀ **استناد (ونکوور):** درویشی، ص، اسداللهی، ب، میرزاخانی، ع، رشودی، ب. رابطه فرهنگ ایرانی-اسلامی با پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی جهانی‌شدن ارتباطات و اطلاعات. *مطالعات فرهنگی پلیس*، ۱۴۰۳؛ ۱۱(۱): ۳۳-۴۱.

◀ **استناد (APA):** درویشی، ص، اسداللهی، ب، میرزاخانی، ع، رشودی، ب. (۱۴۰۳). رابطه فرهنگ ایرانی-اسلامی با پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی جهانی‌شدن ارتباطات و اطلاعات *مطالعات فرهنگی پلیس*، ۱۱(۱)، ۳۳-۴۱.

جهانی شدن پدیده‌ای است که در طی آن، حوزه‌های مختلف فنی، سیاسی، فرهنگی و اقتصادی ملل مختلف با گسترش ارتباطات جنبه فراملی یافته و به موجب آن دولت‌های ملی به نحو فزاینده‌ای به یکدیگر مرتبط و وابسته می‌شوند (یوسفی جویباری و محمدی‌فر، ۱۳۹۲: ۲۳).

جهانی شدن، از جمله مهم‌ترین تحولات و چالش‌برانگیزترین محورهایی است که جامعه بشری با آن روبه‌رو است. از محصول این ارتباطات، فراهم آوردن گستره وسیعی از امکانات و کاربردهای زیاد برای کاربران در رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی را می‌توان نام برد (پناهی، ۱۴۰۰). در واقع، جهانی شدن تأثیر شگرفی بر تمامی جنبه‌های زندگی بشری برجای گذاشته و خواهد گذاشت. گسترش تکنولوژی و نبوغ بشری در دهه‌های اخیر موجب شده که با انقلاب انفورماتیک و گسترش شبکه‌های ماهواره‌ای و اینترنتی، به وجود آمدن اقتصاد بین‌الملل، سازمان‌های بین‌المللی و تدوین حقوق بین‌الملل روابط جهانی بیشتر و سهل‌تر گردد (کریمی، ۱۴۰۲، ۲۱۱).

فرایند جهانی شدن چه در سطح الگوهای فکری و چه در سطح نظم‌دهی‌های سازمانی، به جهانی اشاره می‌کند که به سمت همگن شدن فرهنگی، اقتصادی و سیاسی پیش می‌رود و به طور کلی به وسیله غرب رهبری می‌شود (انگلیس^۱، ۲۰۱۰، ۱۳۷). این وضعیت سبب می‌شود که تقاضاها و درخواست‌های اجتماعی جوامع توسط جهانی شدن مدیریت شوند و دولت‌ها مجبور باشند در جهت‌گیری‌های سیاسی خود آن‌ها را لحاظ کنند (موراویسک^۲، ۲۰۱۳: ۸۴).

گیدنز^۳، از نظریه‌پردازانی است که دیدگاهی فرهنگی و اجتماعی به فرایند جهانی شدن دارد و از دیدگاهی چندبعدی به فرایند جهانی شدن می‌نگرد. وی فرایند جهانی شدن را محصول برهم خوردن نظم سنتی فضا و زمان می‌داند، از نظر گیدنز، جهانی شدن را نمی‌توان صرفاً پدیده‌ای اقتصادی دانست، هر چند که شکل‌گیری یک

اقتصاد جهانی از مهم‌ترین عناصر پدیده مورد نظر به شمار می‌آید (گیدنز، ۱۹۹۸: ۳۰). رابرتسون، نیز به جنبه‌های فرهنگی و اجتماعی جهانی شدن می‌پردازد. او فرایند جهانی شدن را پیچیده‌تر از آن می‌داند که نظریه‌های اقتصادمحور بتوانند از عهده توصیف و تبیین آن برآیند. بنابراین، در نظریه او نظام جهانی جایگاهی نسبتاً فرعی دارد و در آن بیشتر بر عنصر آگاهی تأکید می‌شود (فریدمن^۴، ۱۹۹۴: ۱۹۶).

امروز، پدیده انقلاب اطلاعاتی و ارتباطی و محصول شناخته شده آن، یعنی فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی در حال ایجاد تغییرات بنیادین و وسیعی در ماهیت اشکال و ساختارهای سیاسی-اجتماعی در جوامع گوناگون است و این امر ذهن پژوهشگران را درباره چگونگی، پیامدها و تأثیرات این تغییرات مشغول کرده است. فضای مجازی بر تمامی عرصه‌های اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی تأثیرگذار بوده و با توجه به ظرفیت‌هایی همچون سرعت، فراگیری، دسترسی دائم، تعامل دوسویه و چندسویه، فرامکانی و فرازمانی توانسته به عنوان ابزاری اساسی و مؤثر بر روابط میان شهروندان مطرح شود (بشیری و ابطحی، ۱۳۹۹).

در دهکده ارتباطات در جهان امروزی، رسانه‌های گروهی جوامع را احاطه کرده‌اند و تأثیرات بسیاری بر رفتار و افکار آن‌ها گذاشته‌اند. در همین راستا، برخی پژوهشگران اظهار می‌دارند که رسانه‌های گروهی توان بالقوه‌ای در جهت ایجاد تأثیرات و رویکردهای قوی بر خوانندگان دارند (بیابانی، ۱۳۹۳).

جهانی شدن ارتباطات و جهش تکنولوژی دانش فنی ابزاری و صنعتی، یک سری فرصت‌های بسیار بزرگ و سرنوشت‌ساز و یک سری تهدیدهای خطرناک و ویرانگر را فراهم می‌آورد. ابتدا، چنین به نظر می‌آمد که پیشرفت وسایل ارتباط جمعی، مانند رسانه‌های ماهواره‌ای، اینترنت، شبکه‌های اجتماعی و... پدیده‌ای کاملاً مطلوب و عاری از

خطاست و برای تحقق دهکده جهانی، لازم و ضروری است. اگرچه تکنولوژی‌های جدید ارتباطی، سهم به‌سزایی در پیشرفت علم و رفاه انسانی دارند، اما در تجربه کوتاه و چندین ساله معلوم شده است که دارای برخی آسیب‌ها و پیامدهای منفی نیز هستند.

از وجوه انتقادی و آسیب حوزه جهانی شدن در عرصه اطلاعات و ارتباطات، آسیب‌های اجتماعی آن است. آسیب اجتماعی پدیده‌ای است که در تمامی جوامع و در زمان‌ها وجود داشته و دارد که برخورد با آن نیز در دوران مختلف، متفاوت بوده است. ازطرفی گسترش سریع و فراگیر شبکه‌های اجتماعی، پیامدهایی مهمی را برای کاربران و جامعه پدید آورده و نه تنها سبک‌های زندگی خانواده، بلکه سبک‌های زندگی سایر گروه‌های سنتی را نیز تغییر داده است. به‌همین منظور، با شناخت به‌موقع این آسیب‌ها، می‌توان زمینه را برای بهره‌برداری هرچه بهتر از این تکنولوژی، آماده ساخت.

نفوذ فرایند جهانی شدن و فضای مجازی به ایران توانسته است از یک سو بر گرایش بسیاری از اعضای جامعه ایران نسبت به ابعاد اصیل‌تر هویت ملی‌شان، یعنی ایرانیت و اسلامیت تأثیر منفی گذاشته و درمقابل بر گرایش آن‌ها نسبت به بعد مدرن هویت ملی (هویت جهانی) بیفزاید و از سوی دیگر، موجب افزایش تعداد زیادی از اعضای گروه‌های قومی ایرانی نسبت به هویت قومی‌شان شده و بر گرایش آنان نسبت به هویت ملی‌شان تأثیر منفی گذاشته است (رفیعی و عباس‌زاده، ۱۳۹۸).

در جهان امروز، راه سامان‌گرفتن ناهنجاری‌های جامعه و هدایت جوانان به استوارترین راه، از مسیر دین و فرهنگ می‌گذرد. توسل به ایمان و عقیده و باورهای ملی و مذهبی، انسان را از سردرگمی و بی‌مسئولیتی رها ساخته و زندگی را پربارتر و معنادارتر می‌کند. درمان بحران‌های هویتی جوانان این عصر تقویت ابعاد معنوی در زندگی آن‌هاست (دارایی، ۱۴۰۲، ۵۶).

دین اسلام در مقایسه با سایر ادیان، بیشترین اهمیت و ارزش را برای عقل و اندیشه قائل شده است. قرآن کریم عقل و خرد انسان را به‌عنوان یکی از منابع معرفت شناخته

و اهمیت جایگاه فوق‌العاده‌ای به آن داده است. این کتاب آسمانی همگان را به تفکر در آفاق و انفاس فرامی‌خواند و بر عبرت از سرگذشت دیگران تأکید فراوان می‌کند. فرهنگ اسلامی کسانی را که قوه ادراک خود را تعطیل کرده‌اند و چراغ عقل را به‌کار نگرفته‌اند، سرزنش می‌کند. براین اساس، این پژوهش با هدف بررسی رابطه فرهنگ ایرانی-اسلامی با پیش‌گیری از آسیب‌های اجتماعی جهانی شدن ارتباطات و اطلاعات انجام شده است. بنابراین، پرسش اصلی پژوهش این است که «رابطه فرهنگ ایرانی-اسلامی با پیش‌گیری از آسیب‌های اجتماعی جهانی شدن ارتباطات و اطلاعات چگونه است؟»

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و از نظر روش، پیمایشی است. جامعه آماری این پژوهش را کارشناسان مرتبط و صاحب‌نظران آشنا با مباحث ارتباطات و اطلاعات به‌تعداد ۲۶۰ نفر تشکیل دادند که نمونه به‌روش تصادفی طبقه‌ای و براساس فرمول کوکران، ۱۵۵ نفر در طیف افسر جزء و افسر ارشد و در مقطع تحصیلی کارشناسی و کارشناسی ارشد و دکتری برای پاسخ به سؤالات پرسشنامه انتخاب شد. علت انتخاب این جامعه آماری، سوابق خدمتی این کارکنان در رده‌های اجرایی و نوع خدمت مرتبط با موضوع پژوهش و حضور مداوم این افراد در محیط و همچنین داشتن تحصیلات لازم برای آشنایی با حوزه آسیب‌های اجتماعی بود.

ابزار گردآوری اطلاعات، بررسی اسنادی، منابع اینترنتی، مقالات و پرسشنامه محقق‌ساخته، متناسب با مباحث پژوهش بود و سنجش پرسش‌های پرسشنامه براساس طیف لیکرت ۵‌گزینه‌ای با عناوین کاملاً موافقم، موافقم، بی‌نظر، مخالف و کاملاً مخالف، انجام گرفت. این پرسشنامه، مرکب از ۵۶ پرسش در قالب ۷ مؤلفه بود. برای روایی پرسشنامه با کسب نظر از اندیشمندان و خبرگان حوزه آسیب‌های اجتماعی، نظرات اصلاحی آن‌ها در پرسشنامه اعمال شد. به‌منظور تعیین اعتبار پرسشنامه

یافته‌ها

از ۱۵۵ نفر حجم نمونه پژوهش حاضر، ۸۶ درصد را مرد و ۱۴ درصد را زن تشکیل دادند که محدوده سنی ۲۰ تا ۴۰ سال قرار داشتند. از نظر مقطع تحصیلی، ۱۴ درصد نمونه در مقطع کارشناسی، ۵۴ درصد کارشناسی ارشد و ۳۲ درصد در مقطع دکتری در دانشگاه علوم انتظامی امین مشغول تحصیل بودند و سابقه خدمت آن‌ها حداقل بین ۱۰ تا ۲۵ سال بود.

در جدول ۱، نتایج مربوط به توصیف متغیرهای مختلف این پژوهش، حداقل و حداکثر امتیازی که به هر سؤال اختصاص یافته، میانگین، انحراف معیار و واریانس مربوط به هر سؤال نشان داده شده است.

مورد استفاده، از روش سنجش محتوای CVR (ضریب لاوشه) استفاده شد و پرسشنامه در اختیار ۸ نفر از متخصصان و اعضای هیأت علمی رشته‌های مختلف در حوزه آسیب‌های اجتماعی در دانشگاه علوم انتظامی امین قرار گرفت. میزان روایی پرسشنامه، برابر با ۰/۷۹ به دست آمد و پایایی آن با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ، ۰/۸۳ محاسبه گردید. داده‌های مستخرج از پرسشنامه، براساس آمار توصیفی و استنباطی و با به‌کارگیری از نرم‌افزار SPSS ۲۶ و با استفاده از آماره‌هایی، همچون رگرسیون، ضریب پیرسون، آزمون کولموگروف-اسمیرنوف مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

جدول ۱- توصیف متغیرهای پژوهش

آماره توصیفی متغیر	کم‌ترین	بیشترین	میانگین	انحراف معیار	واریانس
تک‌فرهنگی	۱	۵	۲/۹۹	۱/۰۹	۱/۱۹
اختلال تفکر در بین مخاطبان	۱	۵	۳/۲۰	۱/۱۸	۱/۴۱
متزلزل ساختن خانواده	۱	۵	۳/۰۹	۱/۱۸	۱/۴۱
فساد و فحشا بین جوانان	۱	۵	۳/۱۵	۱/۲۲	۱/۵۱
ترویج خشونت	۱	۵	۳/۱۱	۱/۱۹	۱/۴۱
تضعیف اعتقاد	۱	۵	۳/۲۹	۱/۳۰	۱/۷۰
اختلالات روانی	۱	۵	۲/۹۹	۱/۰۷	۱/۱۶

جهت بررسی آزمون فرضیات با توجه به جامعه نرمال،

از آزمون همبستگی پیرسون و همچنین از رگرسیون چندگانه و ضریب بتا استفاده شد.

جدول ۲ - آزمون کولموگروف-اسمیرنف

اختلالات روانی	تضعیف اعتقاد	ترویج خشونت	انحراف اخلاقی جوانان	متزلزل ساختن خانواده	اختلال تفکر در بین مخاطبان	تکفرهنگی		
۲۶۰	۲۶۰	۲۶۰	۲۶۰	۲۶۰	۲۶۰	۲۶۰	تعداد	
۲/۹۹	۳/۱۵	۳/۱۱	۳/۰۹	۳/۲۹	۳/۲۰	۲/۹۹	میانگین	پارامترهای توزیع نرمال
۱/۰۷	۱/۰۹	۱/۲۲	۱/۱۸	۱/۳۰	۱/۱۸	۱/۱۹	انحراف استاندارد	
۰/۱۳۸	۰/۱۴۱	۰/۱۸۷	۰/۱۵۴	۰/۱۹۰	۰/۱۷۸	۰/۱۷۴	بیشترین تفاوت‌ها	
۰/۱۵۳	۰/۱۵۸	۰/۱۴۱	۰/۱۵۲	۰/۱۳۲	۰/۱۱۸	۰/۱۴۱		
-۰/۱۳۸	-۰/۱۴۱	-۰/۱۸۷	-۰/۱۵۴	-۰/۱۹۰	-۰/۱۷۸	-۰/۱۷۴	منفی	
۲/۰۱	۲/۹۶	۳/۰۲	۲/۴۷	۳/۰۶	۲/۸۶	۲/۸۰	کولموگروف اسمیرنف Z	
۰/۰۵۱	۰/۰۵۳	۰/۰۶۱	۰/۰۵۶	۰/۰۵۰	۰/۱۲۱	۰/۰۵۲	مقدار تقریبی احتمال	

همان‌طور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، سطح معناداری از ۰/۰۵ بیشتر است که دلیلی برای تأیید نرمال-بودن به حساب می‌آید و می‌توان نتیجه گرفت که متغیرهای پژوهش از توزیع نرمال برخوردارند.

از طریق آزمون همبستگی پیرسون، روابط هر یک از فرضیه‌های پژوهش مورد بررسی قرار گرفت که به شرح جدول ۳ است.

جدول ۳- آزمون همبستگی پیرسون

تفسیر	سطح معناداری	ضریب تعیین	ضریب همبستگی	متغیرهای مرتبط
رابطه مثبت و معنادار	۰/۰۰۰	۰/۱۴۹	۰/۵۰۴	فرهنگ ایرانی-اسلامی در پیش‌گیری از آسیب‌های تک‌فرهنگی
رابطه مثبت و معنادار	۰/۰۰۰	۰/۱۴۲	۰/۳۶۴	فرهنگ ایرانی-اسلامی در پیش‌گیری از آسیب‌های اختلال تفکر در بین مخاطبان
رابطه مثبت و معنادار	۰/۰۰۰	۰/۱۴۶	۰/۴۶۵	فرهنگ ایرانی-اسلامی در پیش‌گیری از آسیب‌های متزلزل ساختن خانواده
رابطه مثبت و معنادار	۰/۰۰۰	۰/۱۳۸	۰/۳۹۸	فرهنگ ایرانی-اسلامی در پیش‌گیری از آسیب‌های انحراف اخلاقی
رابطه مثبت و معنادار	۰/۰۰۰	۰/۱۳۶	۰/۳۷۴	فرهنگ ایرانی-اسلامی در پیش‌گیری از آسیب‌های ترویج خشونت
رابطه مثبت و معنادار	۰/۰۰۰	۰/۱۳۲	۰/۳۸۷	فرهنگ ایرانی-اسلامی در پیش‌گیری از آسیب‌های تضعیف اعتقاد
رابطه مثبت و معنادار	۰/۰۰۰	۰/۱۲۴	۰/۳۱۴	فرهنگ ایرانی-اسلامی در پیش‌گیری از آسیب‌های اختلالات روانی

امنیت عمومی مبتنی بر وفاق، همبستگی و مشارکت مردمی است که بر اثر افزایش فرهنگ جامعه به وجود می‌آید. از این‌رو، رسانه‌های جمعی می‌توانند عامل قوام و استمرار آن باشند.

مهم‌ترین ابزار تهاجمی دشمن، حربۀ تبلیغات است که به وسیله رسانه‌های ماهواره‌ای و شبکه‌های اجتماعی مجازی و... انجام می‌شود. اساس‌ترین عامل خنثی‌کننده آن، مجهز شدن به نیروی «تفکر انتقادی» است. تفکر انتقادی سبب تصحیح آموزه‌های فرهنگی ملی و بازنگری در عیار درستی و اصالت و ارزش آن‌ها گردیده و به تدریج به پالوده شدن، غنا و انرژی‌یابی فرهنگ مردمی می‌انجامد. یکی از موضوع‌های مهم دیگر، غنی کردن بنیۀ فرهنگ اصیل ملی و مکتبی است که باعث جلوگیری از آسیب‌های اجتماعی می‌شود و یکی از راه‌های آن، روشن‌تر کردن ارزش‌های فرهنگ ملی به وسیله تحقیقات علمی، تاریخی و بهادادن و منزلت‌بخشیدن به آن‌هاست. به علاوه، آگاهی‌دادن به نوجوانان و جوانان از جمله این راه‌کارها است، البته نه به صورت تحریک‌آمیز، بلکه از طریق انجمن‌ها، کانون‌ها و افراد دل‌سوز، فضای گفت‌وگو را در آن‌ها تغییر باید تغییر داد و خطرات را به آن‌ها گوش‌زد کرد و یاد داد که چطور خطرات را با سلاح علم و دانش و فرهنگ به فرصت تبدیل کرد. زیرا، عده‌ای از اهداف پشت پرده متولیان این شبکه‌ها آگاهی نداشتند و نمی‌دانند دست اندرکاران این شبکه‌ها با چه شیوه‌هایی به اهداف خود دست پیدا می‌کنند. از طرفی نقش رسانه‌ها بسیار حائز اهمیت است، رسانه‌ها می‌توانند در جهت تثبیت و تحکیم ارزش‌های حاکم بر جامعه و یا تغییر و کم‌رنگ کردن آن، نقش ویژه‌ای ایفا کنند؛ رسانه افزون بر توانمندی‌های عام، دارای ویژگی‌های خاصی است که توان ویژه‌ای به آن داده است. در نهایت، ارزش‌های دینی یکی از مهم‌ترین عناصر ایجادکننده همگنی و همبستگی اجتماعی در سطح جوامع است که طی فرآیندی با ایجاد تعلق خاطر نسبت به دین و مذهب در افراد جامعه، نقش بسیار مهمی در ایجاد و شکل‌گیری هویت جمعی دارد.

نتایج پژوهش حاضر با پژوهش مسکینی و همکاران (۱۴۰۲) که به موضوع جهانی‌شدن و چالش‌های فرهنگی

برای بررسی فرضیه‌ها، مطابق جدول بالا با در نظر گرفتن مقدار ضریب همبستگی پیرسون، بین فرهنگ ایرانی-اسلامی با متغیرهای آسیب اجتماعی جهانی شدن ارتباطات و اطلاعات، مقدار معنادار، بین دو رابطه، $0/000$ به دست آمد که کم‌تر از $0/05$ است. در سطح اطمینان 95% می‌توان نتیجه گرفت که همبستگی خطی معناداری بین متغیرها وجود دارد، بنابراین با اطمینان 95% ، فرض صفر آماری مبنی بر عدم وجود رابطه معنادار رد می‌شود و با توجه به علامت مثبت و معناداری ضریب همبستگی می‌توان اظهار داشت که ارتباط مثبت معناداری بین متغیرها وجود دارد و فرضیه‌ها تأیید می‌شوند. همچنین، آزمون تی نشان داد که متغیرهای مستقل پژوهش در سطح معناداری معادل $0/000$ و کم‌تر از $0/05$ است. در نتیجه، در سطح اطمینان 95% بر پیش‌گیری از آسیب‌های اجتماعی جهانی شدن ارتباطات و اطلاعات تأثیر دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر، با هدف بررسی رابطه فرهنگ ایرانی-اسلامی با پیش‌گیری از آسیب‌های اجتماعی جهانی شدن ارتباطات و اطلاعات انجام شد. نتایج پژوهش نشان می‌دهند که فرهنگ ایرانی-اسلامی با آسیب‌های اجتماعی جهانی شدن ارتباطات و اطلاعات رابطه معناداری دارد. مطالعات انجام‌شده بیان‌گر آن است که شبکه‌های اجتماعی می‌توانند از طریق تسهیل و یا عدم تسهیل فرآیند ادغام اجتماعی، پذیرش اجتماعی، شکوفایی اجتماعی، ربط یا وابستگی اجتماعی بر سلامت اجتماعی تأثیرگذار باشند. نوع مواجهه کاربران شبکه‌های اجتماعی از یک سو و نظام معنایی و فرهنگی مخاطبان رسانه‌ها، عامل تعیین‌کننده در سلامت اجتماعی افراد و جامعه خواهند بود. همچنین، رسانه‌ها نقش اساسی در تأمین و حفظ امنیت دارند، چراکه عامل کلیدی انتشار اطلاعات در نظام‌های اجتماعی هستند و به عنوان عامل اجتماعی، تأثیر قدرتمندی بر رفتار و هنجارهای اجتماعی می‌گذارند. یکی از کارکردهای مثبت و مهم رسانه‌ها می‌تواند ایجاد نظم و امنیت عمومی باشد.

نهادینه‌سازی و تقویت فرهنگ امر به معروف و نهی از منکر به‌ویژه در شبکه‌های اجتماعی مجازی،
 ۵- برنامه‌ریزی و هویت‌بخشی به تفکر انتقادی در مقابل حربه تبلیغاتی دشمن،
 ۶- توجه جدی به سطح علمی و فرهنگی خانواده‌ها به- عنوان اصلی‌ترین کانون جامعه با استفاده از ظرفیت‌های متعدد فرهنگی،
 ۷- تغییر نگاه‌ها به سبک زندگی ایرانی-اسلامی در مقابل سبک زندگی غربی، جهت پیش‌گیری از آسیب‌های نهاد خانواده، تحت تأثیر عوامل بیرونی،
 ۸- توجه جدی به فرمایش مقام معظم رهبری مبنی بر بسیج عمومی برای مقابله با تهاجم فرهنگی.

تقدیر و تشکر

از کلیه کسانی که ما را در انجام این پژوهش یاری نمودند، به‌خصوص دانشجویان محترم دانشگاه علوم انتظامی امین، کمال تشکر را داریم.

منابع

۱. اسمعیلی زاده، وحیده. (۱۳۹۵). بررسی آسیب‌های اجتماعی فضای سایبری بر خانواده. فصلنامه علمی تخصصی دانش انتظامی ایلام، ۵(۱۷)، ۹۲-۷۹. http://ilam.jrl.police.ir/article_14216.html
۲. امیرپور، مهناز و گریوانی، مریم. (۱۳۹۳). تأثیر شبکه‌های اجتماعی بر سبک زندگی جوانان، فصل‌نامه دانش انتظامی خراسان شمالی، ۱(۳)، ۳۹-۲۳. http://khs.jrl.police.ir/article_17129.html
۳. بشیری، سعید؛ ابطحی، سیدمصطفی و مرشدی‌زاد، علی. (۱۳۹۹). نقش فضای مجازی بر وضعیت حوزه عمومی در ایران. فصل‌نامه مطالعات سیاسی، ۱۲(۸۴)، ۱۱۸-۹۳. https://journals.iau.ir/article_675061.html
۴. بیابانی، غلامحسین. (۱۳۹۲). نقش رسانه در پیشگیری از جرم، فصلنامه علمی- ترویجی رسانه، ۲۴(۳)، ۴۲-۳۳. https://qjmn.farhang.gov.ir/article_53313.html

فراروی آن پرداخته است، همسوست. در مقاله مسکینی و همکاران آمده است که شناخت «جهانی‌شدن» برای کشورهایی که بر حفظ ارزش‌های فرهنگی خود اصرار دارند و شناخت تهدیدها و بحران‌هایی که این پدیده برای آن‌ها به‌دنبال خواهد داشت، بسیار مهم است. مقاله حاضر نیز موضوع‌هایی همچون تک‌فرهنگی، متزلزل‌ساختن خانواده و ترویج خشونت را ازجمله پیامدهای منفی جهانی‌سازی برمی‌شمرد. علاوه بر این، نتایج پژوهش حاضر با پژوهش حیدرنژاد (۱۴۰۱) که بر رابطه ابعاد سرمایه فرهنگی با خشونت جوانان تأکید دارد، کاملاً همسو است. پژوهش خواجه‌نوری (۱۳۹۴) که با توجه به نتایج آن بر رابطه فناوری‌های ارتباطی و سبک زندگی تأکید دارد و پژوهش یوسفی جویباری و محمدی‌فر (۱۳۹۰) که بیان می‌دارد «کشور ایران به‌دلیل سابقه طولانی تمدنی و فرهنگی از ظرفیت بسیار بالایی جهت تأثیرگذاری بر روندهای جهانی برخوردار است و جنبه‌های فرهنگی، تمدن ایرانی همواره در جهان نمود و جلوه قابل توجهی داشته است که این امر بیانگر ظرفیت بسیار بالای فرهنگ ایرانی برای حفظ خود و حتی تأثیرگذاری بر فرهنگ دیگر ملل است»، با این پژوهش از جهت قدرت تأثیرگذاری فرهنگ‌ها بر یک‌دیگر کاملاً همسو است. در آخر، با توجه به یافته‌های پژوهش و ارتباط فرهنگ ایرانی-اسلامی در پیش‌گیری از آسیب‌های اجتماعی جهانی‌شدن ارتباطات و اطلاعات و به‌منظور تقویت این فرهنگ، پیشنهادهای زیر ارائه می‌شوند:

- ۱- برنامه‌ریزی آموزشی متناسب با شاخص‌های فرهنگ ایرانی-اسلامی در محیط‌های علمی و دوره‌های ضمن خدمت کارکنان در سازمان‌های دولتی،
- ۲- ایجاد بسترهای لازم برای ارتقاء سواد رسانه‌ای عموم جامعه به‌خصوص محیط‌های آموزشی،
- ۳- تقویت فرهنگ دینی و مکتبی در کلیه سطوح جامعه از طریق دستگاه‌های متولی امر با استفاده از ظرفیت‌های موجود،

۵. پناهی، محمد. (۱۴۰۰). نقش رسانه‌های جمعی در گسترش فحشاء و پیامدهای فحشاء. دو فصل‌نامه یافته‌های جزا و جرم‌شناسی، ۱(۲)، ۱۶-۳.
- http://cr.miu.edu.af/article_100103.html
۶. حیدر نژاد، علیرضا. (۱۴۰۱). تأثیر سرمایه فرهنگی بر خشونت اجتماعی، فصل‌نامه علمی مطالعات فرهنگی پلیس، ۳(۹)، ۲۱-۱۱.
- http://hamedan.jrl.police.ir/article_99397.pdf
۷. خانیکی، هادی. (۱۳۹۲). جهانی شدن و ارتباطات: زمینه‌ها و چشم‌اندازهای نظری، فصل‌نامه مطالعات راهبردی سیاست‌گذاری عمومی، ۱۳(۴)، ۳۳-۶.
- https://sspp.iranjournals.ir/article_5697.html
۸. خواجه‌نوری، بیژن و پرنیان، لیلا. (۱۳۹۴). مطالعه رابطه جهانی شدن فرهنگی و هویت اجتماعی (مطالعه موردی: زنان شهر کرمانشاه)، فصل‌نامه علمی جامعه‌شناسی کاربردی، ۵۷(۲۶)، ۸۳-۶۵.
- https://jas.ui.ac.ir/article_18389.pdf
۹. دارابی، زینب. (۱۴۰۲). نقش فرهنگ دینی در ایجاد الگوی ایرانی-اسلامی نظام آموزش و پرورش، مجموعه مقالات پنجمین همایش ملی پژوهش‌های حرفه‌ای در روانشناسی و مشاوره با رویکرد از نگاه معلم.
- <https://civilica.com/doc/1760143/>
۱۰. دوستدار، رضا و کلاکی، حسن. (۱۴۰۲). راهبردهای ارتقای فرهنگ دینی کارکنان وظیفه فراجا، فصل‌نامه علمی مطالعات فرهنگی پلیس، ۳(۱۰)، ۴۳-۲۷.
- http://hamedan.jrl.police.ir/article_99397.pdf
۱۱. رفیع، حسین و عباس‌زاده، مجید. (۱۳۹۸). چالش‌های ناشی از فرایند جهانی شدن و فضای مجازی برای هویت ملی ایران و راهکارهای مقابله با آنها. مجله سیاست و روابط بین‌الملل، ۳(۸)، ۱۱۱-۸۵.
- [doi: 10.22080/jpir.2020.2735](https://doi.org/10.22080/jpir.2020.2735)
۱۲. سبزیان‌پور، وحید و ملایی، زینب. (۱۳۹۳). خردگرایی در فرهنگ اسلامی و ایرانی، مجموعه مقالات دومین همایش ملی ادبیات تطبیقی دانشگاه رازی
- <file:///C:/Users/pc/Downloads/6341393h0241.pdf>
۱۳. شرف‌الدین، سیدحسین. (۱۳۹۴). مصرف‌گرایی در سبک زندگی مدرن و دینی. پژوهش‌نامه سبک زندگی، ۱(۱)، ۳۰-۷.
- https://journal.manaviyat.ir/article_39097.html
۱۴. کریمی، جاوید. (۱۴۰۲). معمای جهانی شدن و حاکمیت دولت‌ها. فصل‌نامه علمی مطالعات راهبردی علوم انسانی و اسلامی، ۵(۵)، ۲۲۸-۲۱۱.
- <https://civilica.com/doc/1695014>
۱۵. گریوانی، حمزه؛ رودباری آملی، حسن و انصاری فر، محمد. (۱۴۰۰). تأثیر آسیب‌های اجتماعی فضای مجازی بر خانواده‌ها. فصل‌نامه علمی دانش انتظامی خراسان شمالی، ۸(۳۰)، ۴۵-۳۳.
- http://khs.jrl.police.ir/article_99371.html
۱۶. گیدنز، آنتونی (۱۹۹۸)، جامعه‌شناسی، ترجمه منوچهر صبوری، چاپ سی و هشتم، تهران: نشر نی.
- <https://www.gisoom.com/book/11559988/>
۱۷. مسکینی، محمد؛ خلیلی، هادی و طوافی، هیدا. (۱۴۰۲). جهانی شدن و چالش‌های فرهنگی فراوری آن، فصل‌نامه علمی آفاق علوم انسانی، ۷۵(۱)، ۶۰-۴۵.
- <http://pazhouheshha.ir/Admin/ArticleFile/>
۱۸. یوسفی جویباری، محمد و محمدی‌فر، نجات. (۱۳۹۲). فرهنگ و تمدن ایرانی و جهانی شدن؛ فرصت‌ها و چالش‌ها، نشریه علمی مطالعات جامعه‌شناسی، ۱۲(۳).
- https://jss.tabriz.iau.ir/article_521049.pdf
19. Friedman, J. (1994). Cultural Identity and Global process. London: SAGE.
- <https://philpapers.org/rec/FRICIA-2>
20. Inglis, David, (2010), Civilizations or Globalization(s)? Intellectual Approchements and Historical World-Visions European Journal of Social Theory 13: 135.
- <https://researchportal.helsinki.fi/en/publications/civilizations-or-globalizations-intellectual-approchements-and-h>
21. Moravcsik Andrew; (2013), Liberal Theories of International Law; in Dunoff, Jeffrey L. and Pollack Mark A.; Interdisciplinary Perspectives on International Law and International Relations, cambridge university.